

Anonymiserad version

Översättning

C-88/19 - 1

Mål C-88/19

Begäran om förhandsavgörande

Datum för ingivande:

7 februari 2019

Domstol som begär förhandsavgörande:

Judecătoria Zărnești (Rumänien)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

15 november 2018

Klagande:

Asociația ”Alianța pentru combaterea abuzurilor”

Motpart:

TM

UN

Asociația DMPA

[utelämnas]

JUDECĂTORIA ZĂRNEȘTI (Förstainstansdomstolen i Zărnești)

[utelämnas]

TILL EUROPEISKA UNIONENS DOMSTOL

BEGÄRAN OM FÖRHANDSAVGÖRANDE

Judecătoria Zărnești (Förstainstansdomstolen i Zărnești), på begäran av anmälaren, föreningen ”Alianța pentru combaterea abuzurilor” (nedan kallad

Asociația), [utelämnas] begär enligt artikel 267 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt att

EUROPEISKA UNIONENS DOMSTOL

ska besvara följande tolkningsfråga rörande tolkningen av artikel 16 i direktiv 92/43/EEG [utelämnas]:

1. [utelämnas] Ska artikel 16 i direktiv 92/43/EEG tolkas så, att den ålägger medlemsstaterna att fastställa undantag från artiklarna 12–14 samt 15 a och b även i de fall då djur som tillhör hotade arter lämnar sin livsmiljö och befinner sig i dess omedelbara närhet eller helt utanför denna livsmiljö?

Saken i målet. Relevanta faktiska omständigheter

[utelämnas]

[Orig. s. 2]

1. Följande faktiska omständigheter beaktades av förundersökningsdomaren:
2. Den 9 maj 2017 ingav Asociația en anmälan mot följande personer:
  - Motparten TM, vid föreningen Direcția pentru Monitorizarea și Protecția Animalelor (Styrelsen för övervakning och skydd av djur) (nedan kallad DMPA),
  - motparten UN, veterinär vid S.C. Creative Vet Zone S.R.L.,
  - den juridiska personen DMPA och andra anställda i föreningen, avseende de brott som föreskrivs i artikel 52 d jämförd med artikel 33.1 a och f i Ordonanța de urgență nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice (lagdekret nr 57/2007 om reglerna för skyddade naturområden, om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter) (nedan kallat O.U.G. nr 57/2007), avseende fångst och transport under olämpliga förhållanden av ett vilt djur av arten *Canis lupus*, som anges i bilaga nr 4 A till O.U.G. nr 57/2007.
3. Den 6 november 2016 vid kl. 19.00 begav sig anställda vid DMPA tillsammans med veterinären UN, som är anställd vid SC Creative Vet Zone S.R.L., under samordning av [motparten] TM, till byn Șimon i kommunen Bran, provinsen Brașov, med avsikt att fånga och omplacera ett exemplar av varg (*Canis lupus*) som sedan flera dagar hade uppehållit sig vid en fastighet tillhörande en boende på orten, där den lekt och ätit med familjens hundar. Vargen träffades av en projektil som innehöll veterinärmedicinska narkotiska och psykotropa ämnen och förföljdes därefter och fördes bort från marken på ett sätt som strider mot de djurskyddsbestämmelser som föreskrivs i punkt 1.8 d i kapitel III i bilaga I till [förordning nr 1/2005].

4. Det djur av arten *Canis lupus* som fångades på detta sätt lyftes i svansen och i nackskinnet, transporterades ända fram till ett fordon som inte fanns i den omedelbara närheten och placerades i en transportbur för hundar, i strid med bestämmelserna i punkt 2 a i kapitel I i bilaga I till förordning (EG) nr 1/2005 om skydd av djur under transport och därmed sammanhängande förfaranden och om ändring av direktiven 64/432/EEG och 93/119/EG och förordning (EG) nr 1255/97.
5. Efter att ha placerat den bedövade vargen i buren, samordnade de anställda vid DMPA transporten av vargen till björnreservatet Libearty, i staden Zărnești, provinsen Brașov, ett reservat som också har ett inhägnat område avsett för vargar som räddats från djurparker som inte uppfyller kraven. Under färden lyckades dock vargen ha sönder den bur som den placerats i och genom att dra nytta av de olämpliga förhållanden som den transporterades under, det vill säga i ett öppet fordon, undkom den genom att gömma sig i skogarna i området.
6. Av anmälan framgår att eftersom arten varg omfattas av bilaga nr 4 A till O.U.G. nr 57/2007, får fångst och transport av varg endast ske efter yttrande av den centrala miljöskyddsmyndigheten – Ministrului Mediului (miljöministeriet, Rumänien), genom Direcția Biodiversitate (Styrelsen för biologisk mångfald, Rumänien) i de fall då villkoren för undantag i artikel 38.1 a–e O.U.G. nr 57/2007, artiklarna 21, 22 och 23 O.U.G. nr 57/2007 och Ordinul ministrului mediului nr. 203/14 din 05.03.2009 privind procedura de stabilire a derogărilor de la măsurile de protecție a speciilor de floră și faună sălbatică (miljöministerns förordning nr 203/14 av den 5 mars 2009 om förfarandet för att fastställa undantag från åtgärderna för att skydda vilda djur och växter) iakttas. Något sådant yttrande har dock inte avgetts.

Unionsbestämmelser som är tillämpliga/relevanta i förevarande mål

Relevanta delar av rådets förordning (EG) nr 1/2005 av den 22 december 2004 om skydd av djur under transport och därmed sammanhängande förfaranden och om ändring av direktiven 64/432/EEG och 93/119/EG och förordning (EG) nr 1255/97

[Orig s. 3]

7. I artikel 1.5 i förordningen föreskrivs följande:
 ”Denna förordning skall inte tillämpas på djurtransporter som inte har samband med en ekonomisk verksamhet och inte heller på djurtransporter som på veterinärs inrådan företas direkt till eller från veterinärmottagning eller klinik.”
8. I punkterna 1, 2 och 5 i kapitel I i bilaga I – Tekniska föreskrifter – till förordningen föreskrivs följande:
 ”I skick att transporteras

1. Djur får endast transporteras om de är i skick för planerad befordran och de skall transporteras under sådana förhållanden att de inte kan skadas eller utsättas för onödigt lidande.

2. Djur som är skadade eller fysiskt svaga eller sjuka skall inte anses vara i skick att transporteras, särskilt om

a) de inte kan röra sig själva utan smärta eller inte kan gå utan hjälp ...

5. Lugnande medel får inte användas på djur som skall transporteras såvida det inte är absolut nödvändigt för att säkerställa djurens välbefinnande, och får i så fall enbart användas under överinseende av veterinär.”

Relevanta delar av rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter

9. I artikel 1 i direktivet föreskrivs följande:

”I detta direktiv används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

a) *bevarande*: de åtgärder som är nödvändiga för att bibehålla eller återställa en gynnsam status enligt definitionen i e) och i) hos livsmiljöer och för populationer av arter av vilda djur och växter.

b) *livsmiljöer*: land- eller vattenområden som kännetecknas av särskilda geografiska, abiotiska och biotiska egenskaper, oavsett om de är naturliga eller delvis naturliga.”

10. I artikel 2 i direktivet föreskrivs följande:

”1. Syftet med detta direktiv är att bidra till att säkerställa den biologiska mångfalden genom bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter i medlemsstaternas europeiska territorium som omfattas av fördraget.

2. Åtgärder som vidtas i enlighet med detta direktiv skall syfta till att bibehålla eller återställa en gynnsam bevarandestatus hos livsmiljöer samt arter av vilda djur och växter av gemenskapsintresse.”

11. I artikel 12 i direktivet föreskrivs följande:

”1. Medlemsstaterna skall vidta nödvändiga åtgärder för införande av ett strikt skyddssystem i det naturliga utbredningsområdet för de djurarter som finns förtecknade i bilaga 4 a, med förbud mot

[Orig. s. 4]

a) att avsiktligt fånga eller döda exemplar av dessa arter i naturen, oavsett hur detta görs,

- b) att avsiktligt störa dessa arter, särskilt under deras parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder,
- c) att avsiktligt förstöra eller samla in ägg i naturen,
- d) att skada eller förstöra parningsplatser eller rastplatser.

2. För dessa arter skall medlemsstaterna förbjuda förvaring, transport och försäljning eller byte samt utbudande till försäljning eller byte av exemplar som insamlats i naturen, med undantag av sådana som samlats på lagligt sätt före genomförandet av detta direktiv.

3. Det förbud som avses i punkt 1 a och b samt punkt 2 skall gälla alla levnadsstadiet hos de djur som omfattas av denna artikel.

4. Medlemsstaterna skall införa ett system för övervakning av oavsiktlig fångst och oavsiktligt dödande av de djurarter som finns förtecknade i bilaga 4 a. Mot bakgrund av den insamlade informationen skall medlemsstaterna vidta de ytterligare forsknings- eller bevarandeåtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att oavsiktlig fångst eller oavsiktligt dödande inte får betydande negativa följder för de berörda arterna.”

12. I artikel 16 i direktivet föreskrivs följande:

”1. Förutsatt att det inte finns någon annan lämplig lösning och att undantaget inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos bestånden av de berörda arterna i deras naturliga utbredningsområde, får medlemsstaterna göra undantag från bestämmelserna i artiklarna 12–14 samt 15 a och b av följande anledningar:

- a) För att skydda vilda djur och växter och bevara livsmiljöer.
- b) För att undvika allvarlig skada, särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten och andra typer av egendom.
- c) Av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet, eller av andra tvingande orsaker som har ett allt överskuggande allmänintresse, inbegripet orsaker av social eller ekonomisk karaktär och betydelsefulla positiva konsekvenser för miljön.”

Relevanta delar av fördraget om Europeiska unionens funktionsätt

13. I artikel 13 i fördraget föreskrivs följande:

”Vid utformning och genomförande av unionens politik i fråga om jordbruk, fiskeri, transport, inre marknad, forskning och teknisk utveckling samt rymden ska unionen och medlemsstaterna fullt ut ta hänsyn till välfärd för djuren som kännande varelser, samtidigt som unionen och medlemsstaterna ska respektera

medlemsstaternas lagar och andra författningar samt sedvänjor särskilt i fråga om religiösa riter, kulturella traditioner och regionalt arv.”

Nationella bestämmelser som är tillämpliga i förevarande mål. Nationell rättspraxis av relevans/betydelse

Relevanta delar av O.U.G. nr 57/2007

14. I artikel 4 punkt 14 i nämnda lagdekret föreskrivs följande:

[Orig. s. 5]

”*naturlig miljö* – samtliga beståndsdelar, strukturer och fysisk-geografiska och biologiska processer och naturlig biocenos på land och i vatten, som skyddar liv och genererar egna nödvändiga resurser”.

15. I artikel 33 i lagdekretet föreskrivs följande:

”Artikel 33

1) Med avseende på de arter av vilda djur och plantor som lever på land, i vatten och under jord, och som föreskrivs i bilaga nr 4 A och 4 B, med undantag av de fågelarter som lever antingen i skyddade naturområden eller utanför dessa, är följande förbjudet:

a) Att plocka, fånga, döda, förstöra eller skada exemplar av dessa arter i deras naturliga miljö, oavsett hur detta görs, i alla stadier av deras livscykel.

b) Att avsiktligt störa dessa arter under deras parnings-, uppväxt-, övervintrings- och flyttperioder.

c) Att avsiktligt skada, förstöra och/eller samla in bon och/eller ägg i naturen.

d) Att skada eller förstöra parningsplatser eller rastplatser.

e) Att plocka blommor och frukt, att samla in, skära av, dra upp med rötterna eller avsiktligt förstöra sådana plantor i deras livsmiljö, i alla stadier av deras livscykel.

f) Förvaring, transport, försäljning eller byte, oavsett syfte, samt utbudande till försäljning eller byte av exemplar som insamlats i naturen, i alla stadier av deras livscykel.”

[utelämnas]

[Orig. s. 6]

[utelämnas] [bestämmelser om fjäderfän]

16. I artikel 38 i lagdekretet föreskrivs följande:

”(1) Genom undantag från bestämmelserna i artiklarna 33.1–33.4 och 37.1 ska den centrala miljöskyddsmyndigheten årligen, och när det är nödvändigt, fastställa undantag, förutsatt att det inte finns något annat godtagbart alternativ och att undantagsåtgärderna inte är till förfång för upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos bestånden av de berörda arterna i deras naturliga område och endast i följande fall:

- a) För att skydda vilda djur och växter och bevara livsmiljöer.
- b) För att undvika betydande skada, särskilt på jordbruksgrödor, husdjur, skog, fiske och vatten och för andra djurarter än fåglar och för att undvika allvarlig skada på andra typer av egendom.
- c) Av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet och, för andra djurarter än fåglar, även av skäl av allmänintresse, inbegripet av social eller ekonomisk karaktär, och betydelsefulla gynnsamma konsekvenser för miljön.
- d) För forsknings- och utbildningsändamål, för återinplantering och återinförsel av dessa arter och för den uppfödning som krävs för detta, inbegripet artificiell förökning av växter.
- e) För att under strängt kontrollerade förhållanden selektivt och i begränsad omfattning tillåta insamling och förvaring av exemplar av vissa arter av fjäderfän eller de arter som finns förtecknade i bilagorna nr 4 A och 4 B i en begränsad och fastställd mängd.
- f) Av hänsyn till flygsäkerheten, för alla fågelarter, däribland migrerande arter.

(2) Undantagen ska fastställas genom beslut av den centrala miljö- och skogsskyddsmyndigheten på toppnivå, efter yttrande av Academieii Română (Rumänska akademien).

(2¹) Genom undantag från vad som föreskrivs i punkt 2, krävs det även ett medgivande från den centrala miljö- och skogsskyddsmyndigheten för att fastställa de undantag som avser alla fågelarter samt de däggdjursarter som finns förtecknade i bilagorna nr 4 A och 4 B.

(2²) Förfarandet för att fastställa undantagen ska godkännas genom beslut av den centrala miljö- och skogsskyddsmyndigheten.

(2³) I de undantag som avses i punkt 2¹ ska följande anges:

- a) De arter som berörs av undantagen.
- b) Vilka medel, arrangemang eller metoder som tillåts vid fångst eller dödande av djur.

- c) Villkoren vad gäller risker och när och var undantagen får tillämpas.
  - d) Den myndighet som har befogenhet att förklara att de föreskrivna villkoren är uppfyllda och att besluta om vilka medel, arrangemang och metoder som får användas, inom vilka gränser och av vilka personer.
  - e) De kontroller som ska utföras.
- (3) Den behöriga miljöskyddsmyndigheten ska till Europeiska kommissionen sända rapporter om de undantag som tillämpats, enligt följande:
- a) Årligen, med avseende på de undantag som tillämpats på vilda fågelarter.
  - b) Vartannat år, med avseende på de undantag som tillämpats på de vilda arter som finns förtecknade i bilaga nr 4 A.
- (4) De rapporter som avses i punkt 3 ska innehålla upplysningar om följande:
- a) De arter som berörs av undantagen och orsaken till dessa, inbegripet riskens natur och i förekommande fall med angivande av de alternativ som förkastats och de vetenskapliga data som använts som grund.
  - b) Vilka medel, anordningar eller metoder som tillåts vid fångst eller dödande av djurarter och anledningen till att de används.

[Orig. s. 7]

- c) När och var undantagen tillåts.
  - d) Den myndighet som har befogenhet att förklara och kontrollera att de föreskrivna villkoren är uppfyllda och att besluta om vilka medel, anordningar och metoder som får användas, inom vilka gränser och av vilka institutioner/inrättningar eller personer.
  - e) De åtgärder för övervakning som vidtagits och de resultat som uppnåtts.”
17. I artikel 52 O.U.G. föreskrivs följande:
- ”För brott döms till böter eller fängelse i lägst tre månader och högst ett år den som
- d) bryter mot bestämmelserna i artikel 33.1 och 33.2.”

De skäl som har fått rätten att inge begäran om förhandsavgörande

18. Tolkningsfrågan syftar särskilt till [att klargöra] huruvida det även utan ett sådant undantag som avses i artikel 16 i direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 är möjligt att avsiktligt fånga eller döda exemplar av vilda djur tillhörande arten varg, för det fall djuren överrumplas i utkanten av en ort eller när de kommer in på

en lokal förvaltningsenhets territorium eller [huruvida] undantag krävs för varje vilt exemplar som är i fångenskap, oberoende av den omständigheten att djuret återvänder till en lokal förvaltningsenhets område [.]

19. Med hänsyn till att rätten ska pröva ett överklagande av ett yrkande om avskrivning av målet som framställdes av åklagaren, och som avser ett eventuellt brott som begåtts i samband med fångsten av ett djur tillhörande en hotad art, vars skydd utgör en prioritet [utelämnas] inom ramen för unionsrätten, och för att unionsrättens företrädare ska bli effektivt, är det nödvändigt att inhämta EU-domstolens tolkning av direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992.
20. Några nationella domstolsavgöranden rörande dessa frågor har inte hittats.
21. Rätten anser att den huvudfråga som uppkommer i denna begäran om förhandsavgörande är huruvida vissa bestämmelser i nationell rätt är förenliga med direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992, och inte huruvida den anmälda gärningen utgör brott. Hela den rättsliga situationen grundar sig dessutom på en anmälan som gjordes i enlighet med den rättsakt varigenom direktiv 92/43/EEG har införlivats. Direktiv [92/43]/EEG är därför relevant i förevarande mål och frågan om lagstiftningens oförenlighet avser införlivandet av nämnda direktiv.
22. Rätten noterar att direktivet avser skyddet för hotade arter i deras livsmiljöer. Hela regelverket för skydd av sådana arter har verkan endast i den mån ett exemplar av ett djur som tillhör en art av gemenskapsintresse inte lämnar den livsmiljö där djuret lever. I det avseendet är det förbjudet att avsiktligt fånga eller döda exemplar av dessa arter i naturen, oavsett hur detta görs [artikel 12.1 a i direktivet].

[Orig. s. 8]

23. Den rättsfråga som tvisten avser grundar sig dock på fallet då det exemplar som tillhör en skyddad art har lämnat sin livsmiljö, och därigenom äventyrar den allmänna säkerheten.
24. Rätten anser att det finns flera faktorer som kan göra att vissa djur som tillhör hotade arter lämnar sin livsmiljö för att leta efter andra mer gynnsamma miljöer. Till dessa faktorer hör klimatförändringar och en minskning av habitatets ytor på grund av skogsskövling, vilka kan få negativa följder för en livsmiljös bevarandestatus.
25. När djur som tillhör hotade arter lämnar sin livsmiljö, kan de ta sig in i områden som inte omfattas av begreppet livsmiljö och som underförstått inte omfattas av skyddet enligt direktivet.
26. Rätten påpekar att det i direktiv 92/43/EEG föreskrivs en möjlighet att bevilja vissa undantag från bestämmelserna om skydd för hotade arter, och det överlämnas till medlemsstaterna att välja vilka nationella åtgärder som ska vidtas för att genomföra dessa. Både en tolkning av direktivets bestämmelser och en

tolkning av bestämmelserna i den nationella införlivandelagen leder till slutsatsen att undantagen från de bestämmelser som säkerställer skyddet för hotade arter kan beviljas endast så länge den situation som togs i beaktande vid antagandet av dessa föreligger, det vill säga endast om det exemplar som tillhör denna art befinner sig i sin livsmiljö. Den fråga som klaganden har ställt är följaktligen relevant endast i den mån som den avser huruvida det föreligger ytterligare skyldigheter för staten, motsvarande de skyldigheter som föreligger i det fall som togs i beaktande när direktivet antogs, när det exemplar som tillhör en hotad art lämnar sin livsmiljö och befinner sig i dess omedelbara närhet eller helt utanför denna livsmiljö.

27. I artikel 16.1 c i direktivet anges följande bland de fall då det kan föreskrivas undantag: *av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet, eller av andra tvingande orsaker som har ett allt överskuggande allmänintresse*. Begreppet *allmän säkerhet* har ett nära samband med de situationer då djur som tillhör hotade arter befinner sig utanför sin livsmiljö.
28. Rätten anser att medlemsstaterna och deras myndigheter är skyldiga att göra en direktivkonform tolkning. Direktivets angivna huvudmål, det vill säga *att främja att den biologiska mångfalden bibehålls med beaktande av ekonomiska, sociala, kulturella och regionala behov, genom att bidra till att uppnå det övergripande målet, som är en hållbar utveckling*, är helt motiverat även i de fall då djur som tillhör hotade arter lämnar sin livsmiljö. En restriktiv tolkning av direktivets bestämmelser skulle kunna leda till slutsatsen att staten inte har någon skyldighet i den mån exemplar som tillhör hotade arter har lämnat sin livsmiljö, vilket skulle strida mot det mål som fastställts i nämnda rättsakt.
29. Med hänsyn till lagstiftningens eventuella oförenlighet som nämnts ovan och unionsrättens dynamiska utveckling, anser rätten att det är nödvändigt att hänskjuta en begäran om förhandsavgörande för att undanröja varje potentiellt åsidosättande av unionsrätten från den rumänska statens sida.
30. Vidare anser rätten att denna typ av situation – att djur som lämnat sin livsmiljö fångas eller dödas – skulle kunna inträffa ofta i Rumänien.

[Orig. s. 9]

31. En teleologisk tolkning av direktivet bidrar till att undvika de eventuella negativa effekter som skulle kunna uppstå i den omgivande miljön.
32. Rätten anser därför att det inte föreligger något hinder mot att verkningarna av direktivet även är tillämpliga i de fall då djur som tillhör skyddade arter befinner sig utanför sin livsmiljö.

[utelämnas]

Zărnești den 18 januari 2019

ARBETS
DOKUMENT